

JADRANSKA ZARJA.

Političen, podučiven i kratkočasen list.

Izhaja dvakrat v
mesecu, vsako
L. in S. nedeljo.

Lastnik, izdajatelj in odgovorni vrednik:
G. H. MARTELANEC.

Narodna cena
za celo leto
1 gl. 50 kr.

Prejemajo se za plačilo vsakršna oznanila tudi v neslovenskem jeziku. Plača se za vsako natisno vrsto vsak krat 6 soldov, povrh tega še 30 s. za kolek. — Narodna pisma, oznanila, dopise in reklamacije naj se pošilja izključljivo vredniku Martelancu. — Posamni listi se prodajajo po 65 soldov: v Trstu v tobakarni nasproti c. k. pošte; — v Vrčiču v tobakarni gospoda J. Battagela, nasproti pivovarije.

Korajža velja.

Če preudarjamo postopanje političnih naših mož, zdli se nam, da imajo razen nekaterih neustrašenih borilcev, vsi drugi premalo poguma; tem moramo glasno klicati: fortes fortuna juvat — korajža velja! Političen borilec je enak voľku na bojnem polju, obema je treba srčnosti, brez nje ni upanja zmage. Ali nas bodo morali poštopovati politični naši nasprotniki, če vidijo, da se jih bojimo? Oni vidijo prav dobro, da jim z boječnostjo dajemo v roke orožje, katero rabijo potem zoper nas. Slovenski narod ni več otrok, da bi moral lepo slušati, kar mu drugi ukazujejo; pa tudi berač ni, da bi hodil pred tuja vrata prosit, kajti ima lasten dom, i v lastnem domu je on gospodar. To naj bi pomislili vzlasti naši poslanci ter po tem svojo politiko vravnali. Dosti smo uže prosili, dosti roke vili, dosti hrbet uklanjali i vendar nič nismo dobili; tega mora biti konec, ker ponižuje samosvesten narod. Kdor ima pravico, pa bi zanjo beračil! Ne, zahtevati jo sme i mora. Pustimo tedaj vedne prošnje o rečeh, do katerih imamo nedotakljivo pravico, sklenimo se kakor neustrašena vojska, ter glasno zahtevajmo vse, kar koli nam gre. S tem si pridobimo spoštovanje, utrdimo svoje moči ter veliko gotovše zmoremo, nego z ne prida prošnjami. Narod, ki svojih pravic z vso silo ne brani, nima v sebi življenja moči, tak narod nikoli ni bil lasten gospodar, ampak vedno je nosil tujčev jarem. Tedaj možje, ki zastopate slovenski narod, s pogumom se orožite — korajža velja.

Juri s pušo pred porotno sodbo.

Prva tožba

16. decembra 1869.

(Dalje.)

Po vrednikovem govoru, vzdigne se državni pravdnik in govori blizo takole:

„Gospoda! res je hvalevredno in plemenito poganjati se za napredek svojega naroda, to tajiti bila bi predrznost. Obtožentorej teh lastnosti po lastnem svojem pričanju nikoli ne bodemo v greh šteli; vendar po mirnem prevdarjanju me ravno v pričujočem slučaju pravna zavest sili, svoj glas povzdigniti zoper zatoženca. Pred vsem moram gospodom porotnikom pritrđiti da se z besedo nemškutar brez dvombe sluti razžaljen vsak Nемец, pisatelj obtožene pesmi — ktereга vrednik noče imenovati — mislil je gotovo na Nemce. Poglejmo samo kaj je dalo pesem pisajočemu povod za neopravičene ostre napade. V nedeljo nekega pomladanskega jutra šli so se ljubljanski turnarji na Janče sprehabat; prišedši na vrh, vseeđejo se na zeleno trato trudni in lačni; spraznivši bisage in mošnje da bi se okrep-

čali z jedili in pijačami, zavživajo hlastno prirodno čarobo, nič hudega sluteči. Pa čujte, čujte gospodje porotniki! kar naenkrat se priklati velika množica slovenskih kmetov, oborožena s prekljami, palicami itd. Ljubljanski turnarji sprejeli so kmete s prijaznimi besedami, celo po slovenskem so se hoteli z njimi pogovarjati, jedi in pijače so jim ponujali, ali vse to nič ni pomagalo. Kmetje so burno tirjali turnarsko zastavo, isto jim tudi iz rok zvili in raztrgali. Ali to ni bilo vse, gospodje porotniki, še hujše stvari godile so se isto osodepolno nedeljo na Jančem. Slovenski kmetje so namreč ljubljanske turnarje hudo pretepli in v beg spodili. Pod hribom čakala jih je še druga slovenska drhal, pretepala in kamenovala jih tako, da turnarji niso vedeli kam i kako. In tako ostudnost „Juri s pušo“ v pesmi: „V Krajni smo gospodje mi!“ in v „Zlati Abcidi“ tako rekoč hvali, in žuga da, ako bi se ljubljanski turnarji še onkrat predrznoli hoditi na kranjske hribe, jih nič boljsega ne čaka, „ker jih kranjske stene za nič ne poznajo“, z drugimi besedami, govori „Juri s pušo“: Kranjci, ce se turnarji zopet na vaše hribe sprehabat pridejo, le spet jih namahajte! Ali ni to očividno hujskanje Slovencev proti Nemcem? Gospodje porotniki — sklenol je državni pravdnik svoj govor —, ako bi danes ali jutre tržaški „ginastici“ v okolico se sprehabat šli, in jih slovenski kmetje tako sramožljivo nabijejo i razpodijo, kaj bi porekli k temu? Samo to dobro primislite, in — potem sodite!“

(Konec prih.)

DOPISI

Iz tržaške okolice. Nova era je spet pokazala svoje liberalne roge. 19. februarja se je zbralo nekaj delegatov i drugih zapušnih mož v gostilnici pri Nabrgoju, a ne da bi jih bil kdo povabil; razen štirih so vsi prostovoljno prišli, i zakaj bi ne bili smeli priti, saj po mojih mislih ni treba posebnega privoljenja prosit za vhod v gostilnico kdor ima denar, naj bo župan ali berač, naj bo k Nabrgoju ali kamor koli, to je vse enako. A ne boš, Jaka, to ni tako! Če vas hoče več v omenjeno gostilnico h krati, morate to — gospod Bratiču naznaniti, da vam privoli, drugači vas skrivna in očitna prošeška policija koj naznani omenjenemu gospodu, da poskrbi v svoji ljubezni do okoličanov, da se gosp. Nabergoj pred sodnijo povabi na podlagi §. 13, da se po milosti gospod Volfa samo za 15 f. kaznoje, ker ni bil še obsojen. Za toliko se je g. Nabrgoj 4. t. m. obsodil, ker so prišli k njemu zgoraj omenjeni možje, sicer bi se bil moral po želi liberalnih gospodov na 200 f. ali pa na šest tednov v zapor obsoditi. Ako to pojde tako dalje, pridemo kmalu do one

dobe, katera nam obeča boljšo prihodnost. — Še eno naj omenim. Rad bi priporočil nekatere v Proseku bivajoče gosp. ministru Wagnerju, on bi jih gotovo lahko porabil za policijske namene, ali pa za vešala, saj so že dosti zreli.

* Pretekli mesec je bil gospod mestni župan Angeli trikrat v Proseku; kaj da je ta veliki gospod tam delal, to mi ni znano, to pa vem za gotovo, da ni po nobenem domačem človeku poprašal; pa kaj njega brigajo Prosečani, saj je dosti da obdajajo ga njihovi ljubljenci, ki pa niso ni Slovenci ni okoličani, ampak take baže ljudje, da mu res malo časti delajo, marveč sramoto. — Potreba bi res bilo, da bi gospod mestni župan večkrat okolico obiskal in se posvetoval o potrebah in popravah in o toliko zanemarjenih občinskih rečeh z domačimi možmi in z delegati, ne pa s takimi, da se človek še upa ne njih imena očitno izreči. — Obžalujemo županovo liberalnost, ker se pajdaši s tacimi ljudmi. Pri tej priliki je res pokazal, koliko da spoštuje okoličane; nam pa je sve jednako, gospodine; kolikor spoštujete vi nas, toliko mi vas, pa brez zamere. Opomniti moramo še, da so bili z njim tudi nekteri občinski svetovalci i neka druga oseba, na ktere gospode pa ne meri naš dopis.

Iz Rocolja pri Trstu. Ni naš nada prevarila, da nas v nedeljo pri veselici mnogo rodoljnih počesti, kajti sebralo se nas je bilo nad 200. Vsa veselica se je vršila v naj lepšem redu. Veliko se jih je že ta večer za ude vpisalo, ko so se prepričali, da se res le v čitalnicah nedolžno veselje vživa. Kdo bi se ne radoval, če vidi stopiti mladega dijaka na oder, pa da izvrstno govori. Četrtošolec namreč Tone Kenda o kojem nam gimnazjska spričala nado navdibujejo, da se bo kdaj hrabro za domovino boril, se je posebno iskazal. Prikupil se je vsem poslušalcem gospodič. Izrecimo mu tedaj očitno pohvalo pa željo, da bi se vedno pridno vedel. Okolica bi ga kakor moža posebno potrebovala.

Počestil nas je bil tudi vrli Slovenec z Tominskih pečin g. Andrej Klemencič. Pozdravil je Okoličane v imenu vseh Tomincev v kratkem pa jednatnem govoru, v kojem je pokazal, da so tudi v Tominskih hribih možje katerim bije srce za narod.

Prišlo je tudi več gostov iz Trsta i Rojana pozdravljat Rocoljčane, katerim se je prvosednik s živo besedo zahvalil.

DROBTINE.

*) (Strossmajerju) se pošlje zahvalno in zapušno pismo te dni iz Trsta v Rim. Vsi slovenski veljaki v Trstu in ogromno število drugih prebivalcev je to adresu uže podpisalo.

*) (V komisijo za uravnavo zemljičinega davka) v Trstu in okolici so izvoljeni

kakor pravi udje samo Lahi, Slovenci pa kakor namestniki. To se vé da to ne more drugače biti, kar so zdaj še zemljišni posestniki — Slovenci! Zato morajo Lahi o njih davkih sklepati. Deželno namestništvo se uči od — mestnega magistrata.

* (Potres.) 28. februarja popoldne in 1. marca sveder ob devetih smo imeli v Trstu potres, ki sicer ni naredil škode. Čuje pa se iz Klanca pri Reki, da je bil tam tako hud, da je hiše tako razrušil, da prebivalci ne morejo več v njih stanovati. Tudi iz drugih kraških krajev se pripoveduje, da se vsak dan večkrat, vzlasti ponoči, zemlja trese.

* (Trgovska svoboda v Trstu.) Vsemu svetu — ne! le nekterim je znano, kako se Trst poganja za svobodno trgovstvo in kako vneti so za to svobodo vsi, kateri imajo kako besedo o tržaški svobodi sploh; s tem hočemo reči, da so uneti tisti, ki bi radi še več dobičkov, nego so jih imeli doslej, da bi radi potegnoli vse dobičke nase, brez ozira na to, če se poberačijo vsi drugi. Trst ima uže to privilegijo, da vsak potepuh, ki danes krađe, jutri trakove ali „extra feine englische Oelglanzwiche“ prodaja, pojutrajnem pa zopet krađe, da vsak tak potepuh uže dobi zaslužek, ali pri magistratu, ali pa vsaj prosto stanovanje in živež v ječah. Če pa uborna, marljiva in poštena Bršička, ki se trudi noč in dan, prinese v Trst nekoliko kruha na prodaj, pa ne sede na mesto i kraj, kateri je mestni magistrat — to se vé o svoje očetovske ljubezni — dolečil, vzame se jej ves kruh!! Bršičke so prodajale uže v Meterovih i še poprejšnjih časih najboljši kruh svobodno po vsem Trstu; vsa tržaška zgodovina, i vse jezične babe še nikoli niso pravile, da bi ta kruh bil še komu škodoval; noben zdravnik še zaradi tega kruha nikoli nij imel preiskave; tega celo tržaški peki ne bodo tajili — ali Bršičke so Slovanke i tedaj ne smejo svobodno prodajati kruha!

* (Čudna prikazen.) Minister Giskra poklical je pred nekoliko dnevi dra Rigera in Sladkovskega na Dunaj, da bi se z njima posvetoval o tem, kako naj bi se ustreglo česki opoziciji. Dasiravno so dunajski časopisi že po svetu trobili dan prihoda českih voditeljev na Dunaj, i nju za gotovo pričakovali, so se spet enkrat spekli, kajti Rieger in Sladkovsky odgovorila sta v porazumljenju s svojimi tovarisi na Giskrin poziv, da se Čehi nikakor ne morejo zastran sprave posvetovati z ministri, ki so še pred nekoliko dnevi trdili: „brezden med ustavo — in česko deklaracijo je nenapolnjiv!“ Slovenski kranjski prvaki kdaj bodete enkrat začeli vi posnemati vrle česke prvake? —

* (Častni udje.) Politično društvo „Soča“ v Gorici je imenovalo v svoji seji 24. februarja gg. dr. Vošnjaka, Hermana, dr. Zarnika in vrednika „Slov. Nar.“ A. Tomšiča soglasno za svoje častne ude. „Pri tej priliki nam piše odlični rodoljub: Goriški in štirski Slovenci smo enakih misli in veliki prijatelji, ali — kranjskih prvakov ne razumemo in naših državnih

poslancev tudi ne. Kar se jim piše, kar se jih prosi — vse zastoj! Pa kaj je vse to, v Beču nam škodujejo naši poslanci. Če nam ne bodo pomagali Čehi, uboga „Slovenija.“ — Tako beremo v „Slovenskem Narodu“ in dostavljamo, da je javno mnenje tudi med tržaškimi Slovenci in okoličani odločno proti kranjskim prvakom in državnim poslanecem, kateri nočejo videti, kako nevarna je ob Adriji naš položaj pod jarmom lahonstva.

* (Gospod Piano), ki je zato, ker je bil urednik nekdanjemu „Primorcu“, izgubil službo, pičli kruh, kateri se reže učiteljem na kmetih, še vedno brez vsepa išče učiteljske službi na — slovenskej zemlji!! Slovenci ne bodimo nevaležniki, ne delajmo sami sebi sramote! Noben rodoljub ne prenese očitkov, da naši narodni veljaki i močočniki nimajo kruha za moža, kateri ga je izgubil, ker je delal — za domovino! Piano je brez dvombe izvrsten učitelj. To smo dolžni opominjati vse tiste, kateri imajo pri ljudskih solah veljavno besedo, vzlasti pa — ljubljanski i goriški deželni odbor.

Največe hudo.

Spisal Pivčanin.

(Konec.)

Rus da zbor dežele kranjske
Nima pisane pravice
Trgati dežele druge
Ter sorodnimi se brati
Družit v novo domovino;
Toda ker sorodni bratje
Kakor kranjski vsi Slovenci,
Ki so kolkaj otesani,
To zedinjenje želijo; —
Imajo poslanci kranjski,
Kot tolmaci želj deželnih,
Ne le nedvomljivo pravo,
Ampak i „dolžnost“ presveto
Tud v imen' Slovencev kranjskih
Za „Slovenjo“ v boj stopiti
Ter se znanjo potegniti,
Razlagaje bečki vladi,
Da brez nje ni nam živeti,
Ker sicer svoboda vsaka
Gola sužnost za večino
Je slovenskega naroda. —
Govoré seer da so žlali
Se protestov drugih zborov
V katerih tuji so v večini!
Toda teh se nam ni bati,
Nego brezobzirno treba
Je zahtevat' svoje pravo,
Če tud pisano nas gleda
I zabavlja nam krivičnik,
Obnasaje se kot maček,
Koji vedno trčil bude,
Da je on najboljši varuh
Tolščice, sala i slanina,
I ki čez krivico mjavka
Al s protestom jazo piha,
Če se varstvo mu odvzame

Lepe tolščice i slanina. —
Kakor zdanja bečka vlada
Avstrijo predeležuje
U drzavo si brusavsko,
Zmer na dnevni red prestopa
Čez proteste vstavnih zborov,
Koji trgati ne dajo
Zveze, ktera cerkev s solo
Toliko stoletij veže,
Kolikor je vera stara;
Tako upamo bo vlada
Morda kmalu nastopila,
Ki bo tudi tak' ravnala,
Toda za pravice voljo,
Ne pa da bi nam množila
Še krivico dosegdanjo.
Upamo, da kmalu vlada
Tako bodemo imeli,
Ktera bo, kar Bog zedinil
A politika razprla,
Da bi laglje nas požrla,
Zopet v novo spravlja svezu,
I ki bude podelila,
Raztrgavai svezu krive,
Nam zedinjeno Slovenjo,
Ne brigaje za večine
Nemških zborov se sobičnih,
Niti nemških, niti laških,
Niti za njih slavoitrne
I primojene proteste.
Toda to se bo zgodilo
Še le, če mi najprej sami
Vse storimo, kar je treba,
Kajti kdor je sam nemaren,
Niti Bog vsegamogoti,
Kakor pravi naš pregovor,
Mu pomagati ne more. —
Kakor je izgovor prvi,
Tako tud izgovor drugi
„Zrelh“ teh politikonov
I „Novic“ je čisto prazen:
„Da z zedinjeno Slovenjo
Ki historijske dežele
Bi po narodih delila,
Ne bi Nemcer le žalili,
Nego Čehi tud i Poljce
I da s tem v zadrege veče
Še Slovence bi pripravili.“ —
Kar Poljakov se zadeva,
Je očitno, da v Galiciji
Ne bo mira ni napredka,
Dokler se ne bo Galicja
Med Poljake i Rusine
V dve deželi razdelila,
Ker potem le obveljalo
Bode národno tam pravo. —
Kar pa Čehov se zadeva,
Se sicer tajit' ne more,
Da se Čehi z Moravani
Rea zediniti želijo
Na historični podlagi;
Toda Čehi sami dejo,
Da jim prvo je združenje,
I če ne bi tud imeli
Za potrebno to združenje
Še historične podlage,

Tožba tice.

1.
Kaj tak' milo mi prepevaš,
Lepa, ljuba tičica!
V srce moje tugo zvešaš
Kaj ti tare dno srca?

2.
O, moj deček, da bi vedel,
Kaj zgodilo se je men!
Gađ mi ljut je mlado snedel,
Še moj mož njegov je plen.

3.
Zarad tega jaz žalujem
Na tej vrbi pregrenko,
Tužne pesmice si kujem,
Pomilaj me, revico!

Janca Leben.

Jelica.

Novela.
(Spisal Slavjanin.)
(Dijalo.)
V.

Kdor je kdaj hodil po Dolenjakem, gotovo vé, kakočne veselice si napravila naš dolenjski Slovenec o poletnem času pod prostim nebom. Na velicem, zelenem travniku se zbere cela tropa ljudi, raja i akače, da je veselje. Sredi travnika je nastavljen sod, iz

kterega se toči ljuba vinska kapljica. Ako se dolenjec nikoli ne razveseli, gotovo se mu takrat glava razvedri, jezik odveže i govorniti začne, ko bi bil še kudo ve kaj študiral. Videl sem celo starčke radovati se nad veselim rajanjem i šundrom ljube mladine.

Tudi novomeščan še ni popolnoma pozabil te narodne veselice i kakor se drugčkrti rad ponaša s svojim meščanstvom, tako se pri narodni veselici „na tratah“ prav po domače vede. Ze en dan poprej dá župan oklicati, da bo ta i ta dan na tratah veselica, h kterej so vsi vljudno povabljeni, ki imajo veselje do tega. I ko pride naznačeni dan, vidi se cela vrsta ljudi, ki vro po zagrebakej costi na veselico.

Kraj, ki se imenuje trate, ta je lep na vseh straneh s krošatimi hrasti obdan prostor. Plan je kakor nalašč vstavljena za rajajočo mladč, ktera se rada v dolgih kolobarih suče po tem prostoru.

Denes je shod. Sredi travnika stoji vos z sodom vina, okoli ktereja se gnjete ne ravno žejna množica, no nekteri videč druge piti, nočejo se dati osramotiti, drugi pijo iz gol navade, zopet tretji pa, da si prečesó dolg čas. Od sode v stran pod krošatim hrastom so polegli novomeški muzikaši, katerih nekteri pušajo smotke, nekteri pa pijó iz majolk vino čakajoči, kedaj se pretrga dolga vrsta prihajalcev, da začne svoje poskočnice. Po travniku i hosti pa se spreha različna množica ljudi; tu vidiš človeka, ktereja takoj po obleki poznáš, da služi cesarja, tam sivega starčka, opirajočega se na svoje berglje in vbogajme prosečega, tu zopet našega dijaka, v živem pogovoru z novomeško domorodkinjo. S kratka:

ljudi vseh stanov nahajaš tukaj, dasitudi se vsacemu na obrazu ne vidi, kaj je.

Pri vhodu na trate pa stoji ob borovo deblo podprt Milko ter se ozira proti cesti, ki drži iz Novega mesta, kakor bi koga pričakoval. Ni dolgo tako stonel, kajti kmalu se mu razjasni obraz, zaplanti oko i odide po ozkej stezici.

„Dober dan, draga deklica“, pozdravi došlo deklico; „od ure, kar sem vas videl na sadnjem plesu, minola je večnost!“

Deklica plaho zarudi v obraz, oklene se njegove roke i se reče nič, ali srce je čutilo, kar ni bilo jezika mogoče izgovoriti.

Godba začne i par za parom se vrti v veseljem raji. Med plesalci nahajamo tudi Jelico i Milka.

„Večer se bliža: hruma še ni konec,“ pravi Jelica po dolgem rajanju. „Ne smem se takaj dalje spuđiti, i prosim vas, domu me spremite.“

Kedo bi jej bil raje izpolnil to željo nego ona, saj je bila ona tista, ki ga vznemirjala noč i dan, ki se mu je kasala v sanjah, ki mu je stala tudi bdečemu ko sanja pred očmi.

Po ozkej stezici koračita proti mestu. Nobeđen ne sine besede, a videlo se je obema, da bi rada govorila, pa jima je jezik prelah, da bi mogla srčna čutila tem potem spraviti na dan. Solnce se nagiblje, še a sadnjimi žarki obeva prijazno Novo mesto; obeva pa tudi Jelicin rožnoličen obraz, ko bi ga hotelo prevleči a čistim zlatom.

Milku srce vznemirja nekaj, kar bi mu gotovo olajšalo čutila, da bi si upal izročiti, ali — prepolno

Morali bi narediti
 Še le v času jo sedanjem.
 S tem izrekom vše so Čehi
 Odobrili našo tožnjo,
 Da po narodnem čmo pota
 Do zedinjenja dospeti,
 Do katerga bratje Čehi
 Po historičnem koracu.
 Zarad tega českim Nemcem
 Pa ne dajemo potube
 Da bi oni tud na Českem
 Še od Čehov ločevali,
 Ker njim Čeh nikjer ne krati
 Zlate narodne svobode,
 Nemeck pak je nam ne voščil
 Niti ene male trobe;
 S tem nas sam od sebe sije,
 Ter nas kar naravnost silil,
 Da na narodni podlagi
 Moramo združenja iskati
 I z združenjem boljše sreče,
 Da ustava bo naš blagor
 Ne pa le poguba naša.
 To program je naš slovenski,
 Ki tud Čehom je po volji,
 Dasiravno tako zvani
 Oberhausnerji ljubljanski
 I politični zrell
 Tega še nehte spoznati,
 Ker so raj dvalianu kumi,
 Nego najprej da „Slovenje“,
 Kakor deklaracije naše,
 Bi pogumno se držali. —
 S tem se Čehom prikupili
 Bodo težko naši starci,
 Kajti s tem ne sluše oni
 Niti Čehom niti Poljcem,
 Nego onim grdim Nemcem,
 Ki historično tam pravo,
 Očividno tirjajoče
 Zvezo Čehov z Moravani,
 V blato gaze i teptajo. —
 Pri nas pa vse one zveze,
 Ki historično so „krivo“,
 I moralne za Slovence,
 Zvirajoče v našo škodo
 Z veke srednjega temote,
 Vedno kujejo le v zvezde
 Ter pobožno jih čestijo,
 Kot svetinjo najsvetejšo;
 S tem očitno pričevaje,
 Da drže kot klosč se gesta:
 Naj pomaga kar god more
 Samo da Slovan se kolje.
 Takim nemškim mamelukom
 Ajzenponarji slovenski
 I politični „zrell“
 Slušijo v slepoti svoji,
 Ne pa Čehom ni Slovincem. —
 Da si grda nova jera!
 Spáčila nam tak poslanec,
 Da vše mnogi ne z držanjem,
 Nego le z satajevanjem
 Fedrativnega programa
 I zedinjene Slovenje.
 I celo z rajshratovanjem,

Kakor z dualistanjem
 Hočejo služiti najboljše
 Veri, rodu i državi,
 I dopasti nam i Čehom;
 I da to nespamet svojo
 Dolgo časa v oportunistkih
 Vše prodajajo „Novicah“
 Za politiko najboljšo
 Trezno, praktično i srelo;
 I da se dobé Slovinci,
 Kteri so tak kratkovidni,
 Da molčijo k vsemu temu
 Ter potubo jim dajejo,
 Al jim pejojo clo hvalo;
 I da tem prvakom našim
 I politikonom „zrellim“
 Vedno še v glavo neče,
 Da njih trmoglavna smota
 I politika rajshratka
 Trezna, praktična i srela
 V enem kot obziru drugem
 Pelje našo reč v pogabo —
 To je to — „največe hudo.“

Poslano.)

Zoper lažljivi dopis od sv. Miklavža v ljutom. goricah, priobčeni po „Jad. Zarji“ št. 3.

Grdo je, če človek človeku laže, — greh, če svojega bližnjega črni. Kdor pa se celo predrzne občinstvo s lažmi krmiti, in pošlene ljudi pred javnostjo črniti, in to zlasti v imenu poštenjakov, ta ni vreden, da ga otmemo jami, ktero je drugim kopal. Resnica in pravica naj velja! nesramnega hinavca pa udari šiba javnega osramotjenja.

Slavno vredništvo „Jurja s pušo,“ je Miklavževskega dopisnika podučilo, ka „Juri s pušo,“ nima streliva za, ampak zoper hinavstvo, laž in krivico. Kako so Miklavževski kmeti strelili, ko so zvedeli, da so oni postali obrekovalci svojega občespoštovanega g. župnika! Ksko se jim je g. Robič rotil in priduševal, češ, da ni on pisal, niti pisati dal pohujšljivega dopisa! In mislilo se je celo v hudej sili, ka dopis ne zadeva č. g. župnika, ampak g. oskrbnika nemškoviškega reda pri Veliki nedelji. Tedaj *lapsus lingue* nove sorte! Kako se je ta mogel pripetiti poštenemu narodnjaku v O. vprico mene, ki vsak slovenski časnik po dva, trikrat preštejem, ne vem.

Dopis jasno zadeva č. g. župnika, ali kakor dopisnik pravi, farnega administratorja;

*) Za ta sestavek mi nismo odgovorni. Vred.

in dopisnik je domač župljan, ker veči: „Nam je postavljen . . .“ „Naš farni administrator . . .“ id. Okrogla laž pa je, in nesramna predrznost, trditi, ka so Miklavževski kmeti pisatelji ali vsaj izvir omenjenega hudobnega dopisa. Nespametni dopisnik, dasi najbolj šibe vreden, itak je sicer usmiljenja potreben; toda nezarobljenca usmiljenje ne bo poboljšalo; in ako ga ne stepe šiba, splete si za druge bič.

Dopis pravi: „Za šolskega nadzornika nam je postavljen dober gospod in vrli rodoljub A. Robič.“ — Če je Robič dober gospod, naj bo; samo naj si nigdar ne prizadeva, s svojim dejanjem in besedovanjem nam nasprotno dokazati; sicer se mu bomo smijali, rekši: Ta človek vodo v Dravo nosi.

Ka bi pa dobri gospod R. bil vrli rodoljub, to je v dopisu resnična ironija. Slavnoznani narodnjak v Ormužu je djal: Robič je pri sv. Miklavžu narhuji nemškutar. Sicer učenci gračke „Tagesposte“ sploh niso vrli rodoljubi. In Volk v slov. goricah bo prej narodnjak, nego Robič v ljut. vrhah rodoljuben prostak. Toliko rodoljubja pa dobremu „herrlu“ in „fotru“ (ovako ga deca zove), kolikor krščanstva in omike, itak mora priznavati vsak, kdorkoli ima čast in srečo, od nja v škodo tretjega hvaljen biti; kajti vedeti je, ka ta dobri „herrla“ in „fotr“ brez vzroka nikdar nikoga ne hvali.

Pa bodimo pravični: Robičevo rodoljubje ali narodnost spričuje menda vsaj to, ka ga je izvrstni narodnjak (?) za šolskega nadzornika postavil. Tej časti se je g. R. popred bil odpovedal, potem pa, ko je videl nesrečo, da ta posel dobi nemškutar (?), se je slavno požuril, nesrečo odvrniti s tem, da si šolsko nadzorništvo, malo da ne zgubljeno, po losjalnem — (tri prve črke zbrisi) — potu v svoje rodoljubne roke spravi. Se ve da v tej zgodbi so konji za repico priprizeni, in rodoljub oje jaše; pa kaj za to? umkehr heisst auch fahren.

Dalje: „Naš farni administrator so nam hoteli nekega nemškutarja za šolskega nadzornika priskrbeti,“ itd. Ovo je spet okrogla laž, tako okrogla da jo je dopisniku bilo lahko v Trst potočiti. Kakor povedano, g. eksšolmešter R. se je nadzorništvo odpovedal, premar je bila volitva. Premišljeno je to bilo presneto bistroumno, kakor nekda, ko je bila predzadnja volitva župana za Brbovnik, Krčovino in Vinski vrh. Takrat so še župniki pri tej stvari imeli nekaj upljiva. Izvo-

je, preokoren jezik. Samo dve besedi bi zadostili, pa kje toliko srčnosti dobiti, da bi jih izrekel.

Luči so še gorele po mestnih ulicah, ko naša sprehajalec prideta pred lepo a ne visoko hišo na južnem koncu mesta.

„Lepa hvala Vam, ljubi gospod! da ste me spremili, jutri ob desetih me pridite obiskat“, pravi deklica s ljubeznjivim glasom i hoče oditi, ali Milko jo prime za roko i vpraša neverjetno: „Ob desetih?“

„Da, gospod! prešteni mi dolg čas, kterega si moram navadno samo odganjati.“

„Pa ko bi to ne bilo vašim roditeljem po všeč?“ pravi Milko.

„O tem ne skrbite, Vi pridete zmerom o pravem času, — lahko noč!“ Stiče mu še enkrat roko in odakače polahkoma, ko bronoga srna, v vežo. Še enkrat se je med vrati ozrla, potem pa se sgrubila po stopnicah i v tem trenotji slonela na oknu.

Dolgo časa je še meril Milko korake mimo njene hiše, ali štel jih gotovo ni, kajti zanimala ga je samo deklična podoba ob oknu. (Dalje prih.)

Kratke povesti

za stare in mlade ljudi.

Druga povest.

Pred nekoliko leti živel je v naj pustjaji oddaljeni ulici nekake majhnega mesta ubog delavec voprg — in oče šesterih otrok, ktare je pri vsaj

svoji delavnosti komaj rešil. Vsed tega morali so majhni revčeki pogostoma za svoj suh kruhek — pri tujih vratih prositi.

V takem žalostnem stanju očakali so svetega večera, — kterega se celo krščanstvo naj bolj veselil!

V revni sobi naše delalke družine brlela je temna luč svetilnice. Kleče so molili starši in otroci pred edino podobo zaljajočo sobo, pred nebeško kraljico s bojnim sinkom v naročji.

„Ah glejte preljuba mati, mnogo in iskreno smo molili, a vendar še zmirom ni k nam zveličarja, da bi nam prinesel kake darove“, začne naj mlajši petletni sinček tožiti. Na to otročje očitanje polijejo skrbno mater debele solze.

„Le potrpi še, moje dete, glej zveličar ima danes jako mnogo posla, mi pa stanujemo daleč od mesta, torej še mu nije bilo mogoče nas obiskati; mi moramo njegov prihod naj pozneje pričakovati.“

S temi besedami potolaži mati svoje žalostne otroke, ter jih spravi počivat.

Za nektre trenutke zavladalo je v borni sobici na mestu britkosti in žalosti sladko spanje s tolažljivimi sanjami, nihče ni več mislil na tlaččo osodo, samo skrbi oče še ni zatnil svojih trudnih očes, mislil in povdarjal je, kako naj bi se rešil svojih nadlog in po kateri poti bi pomagal svoji mnogotestvini družini na nogo. Še le pozno po polnoči je tudi njemu krepilno spanje za nekoliko časa olajšalo trpeče srce. V spanju se mu prikaze nepoznana podoba, drideča v roki črne ploščo. Gledaje z začudenjem na njo, vidi nastajati številke: 9, 40 in 60. — Te

številke delavec sanjaje glasno izgovarja. Brž potem mine čarobni prizor in mož se izbudi. V sobi in zunaj vlada še nočna temota. Na pol spavajoč, zapusti mož svojo posteljo, priže luč in zapiše s kredo omenjene številke na zeleno peč, ki je bila poleg njegove postelje, potem pa zopet mirno zaspi.

Ze zgodaj vstanejo otroci in preiščejo vse kote po sobi, upajoči najti dar, kterega jim je zveličar prinesel. Ali vse iskanje bilo je brez vspeha in nedolžnih otroških src lotila se je nova netrpilivost.

„Vsaš še zna prititi!“ tolaži najstarija desetletna deklica svoje brate i sestrice, ter začne sobo pometati in pospravljati, da razveseli zveličarja kader pride, s svojo pridnostjo. Pri tej priči je tudi s capo sbrinela številke, ki so bile na peči zapisane.

Predramnivi se, mane si oče kalne oči i začne misliti na svoje sanje. „Oh kaka sreča!“ zavpije starček — sanjalo se mi je o številkah, i spominjam se, da sem jih zapisal na peč.“ Obrnivi se proti peči, ogleduje jo od vseh strani, ali — nikjer ni videti števil! — „Kde so bile zapisane številke?“ vpraša osupnjem oče šeno in otroke. Hčerka, nič hudega slutčea, koj prizna, da so bile nektre zapisane na peči, a ona da jih je izbrisala.

Kdo zamore popisati strah in obup skrbnega očeta?! — Nastoj si beli glavo, številke o kterih je sanjal, se nikakor ne more spomniti.

Pri sledednem srečkanji opazi številke: 9, 40, 60, in brž se spomni, da so to ravno iste, o kterih se mu je sanjalo. V groznem obupu sadeno ga mertvad, in — preseli se v boljše deželo!

ljen bi bil brčias Janezič, kteri je sdaj župan. Robič pa ga je gospodu župniku popisal, kakti moža za županstvo nesposobnega, naj bi ga ne volili. Volitva pride, župnik doja glas Ivanuši, Robič pa Janeziču, rekši, spoznaj svoje prijatelje, a ne pozabi, kadar boš župan. Rodoljub naš je svoj namen dosegel; župan Janezič še sdaj nima pravega zaupanja do g. župnika. Takih zgodbic imam več v svojem dnevniku zapisanih; toda vrnimo se k predmetu.

Ker je torej g. R. povedal, ka noče biti nadzornik, zato so g. župnik bili povprašani, kteri možje bi še bili najsposobnejši. Tedaj so nektere imenovali samo. To je vse. A vsak, kar so jih imenovali, ima bogme več značaja in rodoljuba, nego vsi ekašolmeštri a la Robič. Kaj bo Robič kot šolski nadzornik opravil, to lahko vsakternik sprevidi, kdor ve, ka g. Robič poštenega, miroljubnega in v svojem poklicu zadosti zvestega pa marljivega Miklavževskega učitelja Davorina Repiča še živega trpeti ne more, svojih otrok k njemu v šolo pošiljati noče, in o njem nikdar dobro ne govori.

Končam; kar nemškutarski dopisnik od nemškutarskih žab čenča in žveče, naj le sam požre. Kar pa od farških kukaric blebeče, smrdi po nemškutarskej kulturi. Kdor zamore tako poštene, čednostne, delavne, pobožne in slovenskoznačajne ženske sovražiti in črniti, kakor je spoštovana Miklavževska kuharica, v tistega srcu je smradu in gnjilobe dovolj; tisti se pojdi solit. Na zdravje.

Človek, ki pozna Miklavževčane
dobre i hudobne, poštenjake
i tičmišnjake.

Cenik različne robe v Trstu.

Franko kolodvor Trst.

Žaganice kranjske:			
od 10 do 14,	1200"	po f.	56 do f. 60
" 8 "	9 850	" "	36 " " 40
skurete	1200	" "	26 " " 30
remlji 2/3,	nemški	" "	40 " " 44

Žaganice štajerske:			
od 10 do 14,	1200	po f.	60 do f. 70
" 8 "	9 850	" "	40 " " 50
skurete	1200	" "	40 " " 45
remlji francoski	2/3	" "	46 " " 50

Žaganice koroške:			
od 10 do 14	1200	po f.	90 do f. 100
" 8 "	9 850	" "	60 " " 70
skurette	1200	" "	60 " " 66
zemlji 2/3,	benč.	" "	70 " " —

Moka	I Kaiser	po	10 f.	—	kr.	cent
	II fein	"	9	"	50	"
	III mezzo	"	8	"	50	"
	Auszug	"	7	"	50	"

Otrobi	"	"	2	"	90	"
Fežol rudeči	"	"	4	"	70	"
" zeleni	"	"	4	"	50	"
" rumeni	"	"	4	"	60	"
" kanarin	"	"	6	"	50	"
" kokes	"	"	6	"	—	"
Slive	"	"	7	"	50	"
Maslo	"	"	50	"	50	"
Slanina (špeh)	"	"	33	"	—	"
Seno konjsko	"	"	1	"	80	"
" kravje	"	"	1	"	90	"
Slama boljša	"	"	1	"	80	"
" slabaja	"	"	1	"	60	"
Krompir	"	"	2	"	30	"

Loterijske srečke:

V Trstu,	5. marca:	69	82	33	68	38
V Berni,	2. marca:	70	61	29	41	24

Oznaniło.

V keleturi pri Ambroziču (za magistratom) prodajajo se vse vrste promes, pa tudi loterijske, privatne in državne srečke.

2500 rubeljnov

dobili smo iz — Rusije za podporo našega šaljivega lista „Jurija s pušo“, kterega se boji celi svet!! Le na takov način nam je mogoče novim naročnikom na „Jurija s pušo“ in „Jadr. Zarjo“ poslati vse lanjske številke Jurija zapstovnj!!!

Naročnina za ta dva lista iznaša 2 gl. 40 kr. za celo leto, i naj se pošilja pod naslovom: „G. H. MARTELANEC. vrednik v TRSTU.“

Slovinci — na zdravje!!

POZOR!

V moji trgovini blizo kolodvora

nasproti kavarne „Ginnasio“

V TRSTU

dobiva se izvrstno špecerij-ko blago na drobno in debelo po zelo nizki ceni; in sicer:

Mandorle, rozine, cibebe, riža (laško pšeno),
okusno laško olje vsake vrsti od 32 do 60 soldov funt.

Kava: Rio . . . . . od 32 do 44 soldov funt

" St. Domingo	"	48	"	—	"	"
" Laguayra	"	48	"	—	"	"
" Portorico	"	50	"	52	"	"
" Ceylon	"	56	"	60	"	"
" St. Jago	"	60	"	64	"	"

Tudi kupujem: fižol, maslo in zrnje vsake vrste.

Z zagotovilom, da točno in hitro ustrezem vsem željami, priporočujem se čestitemu občinstvu.

Miha Truden.

LIKARNA ZANETTI

velika zaloga špecarijskih reči, kemičnih izdelkov i zdravil na debelo.

Menotti. Hlebčki za hladilo i prsa zoper kašelj. Pomorejo gotovo. Komur ne pomorejo, temu se porne denar. — Ti izvrstni hladilni hlebčki so posebno za prsne bolezni, ker sestavljene so iz raznih zelišč. Posebno dobre so za nahod in hudi otroški kašelj i sicer precej v začetku, kakor tudi pozneje, ko je postal kronični, zoper sušico, ko se je že le začela, zoper bolezni v grlu sploh i posebno take, ktere glas človeka jemlje i kvartijo; posebno dobi so tudi za ljudi, ki imajo pretresna prsa i kteri se ne morejo več ozdraviti.

Benzina ne sme je manjkati v vsaki roduvni. S to se precej lahko vsak maček spravi iz obteke sakovne ali plavate, zednote itd., in pri tem kar nič larve ne spremeni taka obteka, naj bo še tako delikatna.

Cement Dumoula. Ta cement se prime vsake reči, stekla, porcelana, radno, clem itd.

Velika zaloga Vod Rikardovih, Katalonovih iz Saleta, Rajerjevskih, Viških, Palnaverskih, Seiterških, Saidicevskih, Gleichberskih, Del Frankih itd. itd.

Brizglje Rikardove, ki pomagajo gotovo in odpravljajo bolezen. Taninovo brizglje po sestavi profesorja Rikarda (najslavnjšega zdravnika skrivnih bolezni v Evropi). — Zdravilo je od danes zanuprej boljše za bolezni na spolovilih in sevanjih. — Ozdravljajo vnato žemnato kožico, kjer imajo take bolezni sedež, brez vsacega slabega nasledka. Sicer pa je tudi natosa tega zdravila, ki je sestavljeno iz samih zelišč, porok, da je brizgljodno.

Za gluhost. Nova iznašba akustične trombe za gluche od Abrahama. — Te trombe presegajo vse to, kar se je do zdaj iznašlo o tej stvari. Tromba, ki se deno v uho brez bolečine, ima samo en centimeter obsejka, vendar ta majhna tromba napravi, da človek sliši prav dobro. Osobe se sploh potem lahko pogovarjajo i šumenje po ušesih jim izgine popolnoma. Sploh ta iznašba zatre vse mogoče nesreče, ktere in strašna bolezen vzrokuje. Dobiva se samo v Trstu pri Zanetti.

Olje iz jeter rib polenokv, sestavljeno z jodom i železnimi deli. To olje prav lahko jemlje odrastli i tudi najbolj nevični otroci. V kratkem se človek popravi in oživi tudi najbolj slabe natore. Otrokom odvrača in ozdravlja rakotne in brumore in posebno dobro je tudi za očene bolezni. Služi posebno še takrat, kadar navadno olje iz jeter polenokv nič več ne more koristiti.

Kuglice zoper zlato žilo i za čistilo, slavnega profesorja Gutomina v Padoci, uho 30 let potrjene. 83.000 ozdravljenih ljudi je zadostna priča, kako dobro je to zdravilo, ktero se je 30 let razbilo za zlato žilo, zaprtje, hipohondrijo, srčno utripanje, pokvarjeni žolodci itd.

Izleček zoper mrzlico dr. Mora, ko je v 3., 4. stupnji, i za bolezni, ki izvira iz tega. Gotov pomoček. — To zdravilo, edino svoje vrste, pomaga vsacemu, ker naravnost zatare koronine bolezni. Na tisoče ljudi, ki so se več mesecev zastonj ozdravljali tako, kakor zahteva zdravniška vednost, priča, da jim je samo to zdravilo podarilo ljubo zdravje.

Balzam redni amerišanski Metzov zoper trganje, reumatizem i vse bolečine ki izvira iz njega, zoper trganje po udih, putiko, zatekline, tresenje, bolečine v stegnih, kitah in udih.

Mollov prah od Scillata, nov, na debelo i na drobno 1 f. 20 k. ikatlico.

Pagliano, sirup iz Florenca, na debelo in na drobno.

Sirop dr. Bonaja, hladiven sirup, sestavljen iz čveterrega sadja, ozdravlja hud kašelj vsake vrste, tudi otroški, vnetje grla, prs, želodca i vse take bolezni, ki izvira iz prehlajenja i so vnetljive. — Posebno dober je tudi za glas, i zato se priporoča vsem pevcom i pridigarjem.

Vino zoper zaprtje i revne od dr. Audurana iz Pariza. — Gotov pomoček.

Glavne zaloge: V Mantovi, Mateicich. — V Gorici, Pontoni. — Na Recl. Catti in Prodam. — V Veroni, Castrini. — V Pulji, Wassermann. — V Rovinji, Angelini. — V Koprju, Elia. — V Karfu, bratje Collas.